

Nông Nỗi

Hơn năm năm trời bon chen ở cái đất Sài Gòn hoa lệ, tôi quyết định trở lại Nha Trang lập thân, lập nghiệp. Tôi yêu cái thành phố nhỏ mộng mơ này bởi sự bình yên êm ả ít có thành phố nào sánh kịp. Trở về nhà buổi sáng, buổi chiều tôi đã xách xe rong ruổi khắp phố phường. Những con đường quen thuộc hiện ra; những chùm hoa phượng đỏ rực khắp mọi nẻo đường gợi lại trong tôi bao kỷ niệm ngày còn đi học. Trước mặt tôi lúc này là chợ Cũ, ngày còn học mười hai, tôi và lũ bạn thường ra đây mua ốc, ổi, me và mắm ruốc, bọc vào cặp sách mang đến lớp, dầm dúi ăn với nhau. Chao ôi! Tuổi học trò thật hồn nhiên và vô tư. Mới ngày nào mà đã hơn mười năm qua rồi - Nhanh thật - Tôi thầm nghĩ và miên man trong dòng hồi tưởng. Bất chợt có tiếng ai đó gọi:

- Vi, Vi!

Tôi dừng xe ngoái nhìn lại. Từ xa, một phụ nữ đen nhẻm, ốm nhom, thoạt nhìn trạc bằng chị Hai tôi ở nhà. Chiếc xe đạp cũ kỹ đã hoen rỉ nhiều chỗ, bộ quần áo đã ngả màu, nhàu nhè, trông chị ta thật nhếch nhác. Duy chỉ có đôi mắt và khuôn mặt là phẳng phất một vẻ đẹp đã tàn úa. Lục lọi trong đầu, cố nhớ xem chị ta là ai, nhưng tôi lắc đầu chịu thua.

- Vi, cậu không nhìn ra mình ư! Thanh Trang đây mà!

Tôi há mồm, trợn mắt. Thanh Trang đây sao. Tôi không còn tin vào mắt mình nữa. Cái gì làm cho Trang thay đổi nhường này. Đâu rồi Thanh Trang hoa khôi của lớp 12 A6 ngày xưa. Ngày đó, Thanh Trang được coi là đẹp nhất lớp tôi. Nó có một suối tóc mây dài óng ả và một khuôn mặt trái xoan khả ái. Đôi mắt đen như hạt nhãn tròn xoe và đôi môi mọng như nũng nịu làm cho nhiều anh chàng cùng lớp, cùng trường chết mê, chết mệt. Tôi chơi thân với Trang, tôi không được đẹp như nó. Đi bên cạnh Trang, tôi như cái tấm thảm làm nền để tô điểm thêm cho một bông hoa. Bù lại tôi được trời phú cho tính thông minh học giỏi. Còn Trang học rất thường. Hình như chúng tôi chơi thân với nhau là để bù trừ lẫn nhau. Đôi lúc tôi nghiệm ra rằng ông trời ban cho người này điểm này thì sẽ ban cho người kia thứ khác, rất công bằng. Tôi thường hướng dẫn cho Trang cách làm toán giải tích, hình học không gian. Làm bài kiểm tra tôi cũng thường đưa bài của mình cho Trang chép để khỏi dính "trúng ngỗng". Trang rất biết ơn tôi nhưng không phải vì thế mà tôi sinh ra kiêu ngạo.

Rồi mùa hạ năm cuối cấp ba đã tới. Chúng tôi càng sợ phải chia tay thì mùa hạ đến càng nhanh. Trong lớp, đứa nào cũng làm một quyển lưu bút dày cộm, rộn ràng viết lời tạm biệt, cái cũng mong cho nhau điều may mắn.

Tốt nghiệp, tôi quyết định thi vào đại học Bách khoa, còn Trang thi vào trường Tổng hợp - khoa văn. Thấy tôi cương quyết một hai thi Bách Khoa, anh Hai tôi bảo: "-Tướng mày yêu đuổi thêkia vào Bách khoa chỉ có trợn hồ. Thôi em ạ". Còn mẹ thì nhẹ nhàng hơn:

- Sao con không thi vào Tổng hợp văn như con Trang có phải hợp cảnh hơn không? Nay mai ra trường làm phóng viên nhà báo cũng oai lắm chứ!

Tôi không nói gì, chỉ cười. Đó là đặc tính của tôi.

Đầu thu năm ấy, khi những cơn gió heo may đầu mùa thổi tới, tôi thu xếp quần áo, mang va ly vào trường đại học. Trang không may mắn như tôi, nó bị trượt và cũng không buồn như tôi tưởng. Mùa giáng sinh năm ấy, tôi nghe tin Trang đi lấy chồng. Vậy là nó đã chọn cho mình một hướng đi! Tôi thầm mong cho nó hạnh phúc và gửi tặng nó một chiếc phong bì mong mông. Đó là món tiền tôi được nhà trường thưởng vì thành tích học tập. Cũng từ đó tôi và Trang bắt tin nhau. Có lẽ Trang rất bận rộn với cuộc sống gia đình mới. Tôi thi tốt nghiệp rồi lo chạy xin việc và bươn chải nơi đất Sài thành sầm uất.

Thấy tôi im lặng nhìn nó ngơ ngàng, Thanh Trang cất tiếng:

- Mình khác trước nhiều lắm phải không?

Câu hỏi của Trang vang lên cắt đứt dòng hồi tưởng chợt đến, tôi giật mình giống như một đứa trộm bị bắt quả tang:

- Trời, cô nhớ mà vẫn không nhận ra cậu. Trông cậu khác quá, chẳng còn chút nào của Thanh Trang ngày xưa cả?

Trang ngậm ngùi:

- Già và xấu đi nhiều, còn Vi thì trông vẫn trẻ như xưa. Có điều đẹp hơn ngày đi học.

Không chờ Trang tâm sự, tôi nôn nóng:

- Nhưng tại sao trông cậu ốm o gầy mòn thế này.

Thanh Trang im lặng, cúi đầu, tay vân vê cái ghi đông xe đẹp trắng đã ngả màu. Một lúc sau nó mới cất giọng buồn buồn như có nước mắt.

Chuyện dài lắm. Thôi vào quán uống nước đi - Trang vừa nói vừa chỉ tay vào quán nước mía bên đường - rồi mình sẽ kể Vi nghe nỗi khổ của mình.

Uống một ngụm nước mía, Trang giục tôi cùng uống rồi bắt đầu kể.

Rớt đại học, Trang xin vào làm công nhân ở một xí nghiệp may. Tại đây, Trang đã phải lòng một người con trai hơn mình 3 tuổi, chỉ vì người ấy cao to đẹp trai. Hai đứa quen nhau chưa đầy năm thì cưới. Đó là Tuấn - người chồng bây giờ của Trang.

Gia đình Tuấn rất đông con, ba Tuấn là thợ mộc. Mẹ anh thì chỉ lo chợ búa, cơm nước. Bao nhiêu khoản chi tiêu trong gia đình đều phụ thuộc vào lưỡi cưa, cái đục của người cha.

Sinh con đầu lòng chưa được nửa năm, vợ chồng Trang phải dắt díu nhau đi thuê nhà ở, nhường căn phòng nhỏ cho thằng em kế Tuấn cưới vợ. Hơn bảy trăm ngàn tiền lương công nhân của hai vợ chồng cộng lại, phải chi phí trăm thứ bà rần. Thiếu thốn, vất vả làm Trang sạm đi trông thấy. Đứa con gái đầu của vợ chồng Trang cũng bị cuốn vào cơn lốc thiếu thốn, nay ốm mai đau, èo uột trông đến tội nghiệp. Do thiếu kinh nghiệm, chỉ mười hai tháng sau, Trang lại sợ cơm lạt mắm, mặt mũi xanh dờn vì ốm nghén... Cuộc sống của gia đình Trang cứ thế rơi dần vào cái vòng lẩn quẩn của sự khó khăn. Gần đây ngày sinh, chồng Trang vỗ về an ủi:

- Lần này cố đẻ thêm đứa con trai cho có nếp có tẻ, sau đó nghỉ luôn.

Mong muốn không trở thành hiện thực. Cuối năm Trang lại sinh thêm một cô con gái nữa. Tuấn buồn lắm. Nhiều lúc lai rai với bạn bè, bị bọn nó khích bác: "Không biết đẻ", anh tức lắm. máu tự ái trong người nổi lên, anh rắp tâm sẽ cho lũ bạn biết tay và thầm nghĩ: "Hãy đợi đấy".

Khi sinh con thứ hai, Trang bị băng huyết nặng. Vừa mất máu nhiều, vừa không có điều kiện ăn uống thuốc thang, trông cô nhợt nhạt như cua sáng trắng. Không có tiền gọi con đi nhà trẻ. Trang đành nghỉ việc, ở nhà trông con. Bây giờ gánh nặng gia đình đè lên đôi vai của Tuấn.

Khi con bé con được chín tháng. Tuấn an ủi vợ rồi năn nỉ đẻ thêm cho anh một đứa con trai nữa:

- Lần này nữa thôi em ạ, không có con trai cũng stộp luôn.

Trang lại mang bầu lần thứ ba. Lần này cô hoàn toàn không ghen gì cả. Một tia hy vọng lóe sáng trong cả hai vợ chồng. Người xưa thường bảo đó là hiện tượng trở đầu con. Có thể lắm! Tuấn thầm nghĩ và nuôi hy vọng - mai kia anh sẽ đắc thắng nói với bạn bè anh: "Đây! Đừng coi thường nhé! Tôi đã có con trai - một đứa con trai kháu khỉnh!". Nghĩ đến đây, Tuấn sướng cả người. Anh mỉm cười một mình, rồi lao vào tắm rửa cho hai cô con gái nhỏ, giặt giũ giúp Trang trong những ngày sắp ở cũ.

... ở đây ghé ngoài hành lang phòng đợi, Tuấn phập phồng hết ngời lại đứng. Có tiếng trẻ con trong phòng khóc thét lên. Cánh cửa phòng sinh bật mở, cô hộ lý bồng đứa bé quấn kín trong khăn đưa cho anh. Anh chưa kịp hỏi con trai hay con gái thì cô hộ lý còn trẻ măng đã cười để lộ chiếc răng khểnh xinh xinh, vui vẻ:

- Xin chúc mừng anh. Một công chúa rất đáng yêu.

Nghe tin đó, Tuấn giật bắn cả người. Tâm trạng anh lúc này chẳng khác gì người đang bay trên mây bỗng chốc rớt xuống biển. Trao con lại cho bà mẹ vợ, để cặp hăng gô cháo gà xuống bên cạnh, Tuấn lùi bước ra khỏi phòng với những bước chân nặng trĩu.

Buồn vì gia cảnh nghèo túng, buồn vì không có con trai, Tuấn mượn để giải sầu. Buổi sáng đi làm được dăm ba đồng, xế chiều đã thấy lai rai ở quán ông Ba Lụt. Khuya mờ, khuya mịt mới chân nam chân chiêu trở về nhà. Về nhà tưởng ngủ yên cho vợ con nhờ, nhưng không, anh ta gọi Trang dậy mà chửi, mà hạ căng tay, thượng căng chân, như trước đây Trang với anh ta chưa hề là vợ chồng vậy... Những lúc như thế, Trang chỉ còn biết khóc, khóc cho vơi đi nỗi khổ trong lòng. Ba mươi tuổi, ba mặt con, Trang càng ngày càng ốm o tiều tụy như con mèo uớt.

Mà Trang không già, không tàn tạ sao được? Từ ngày chồng cô sinh tật nghiện rượu, chửi rủa đánh đập vợ con, hẳn đã bỏ mặc mẹ con Trang vật lộn với cái đói. Nhìn đàn con, Trang đành lòng chạy ngược chạy xuôi, bán xôi, bán cháo, để nuôi chúng qua ngày.

Nghe Trang kể, tôi buồn và thương nó quá. Ngày còn học phổ thông, tôi đã đọc trong tác phẩm văn học nào đó một câu "hồng nhan bạc phận", chẳng lẽ câu nói đó đã đúng, ít ra là với cuộc đời của Trang. Thấy tôi buồn, Trang hỏi:

- Vì mệt rồi à?

- Không, mình không mệt. Nhưng bây giờ mẹ con Trang có đủ ăn không?

- Nhờ ủy ban phường và bà con họ hàng giúp đỡ nên lúc này cũng bắt đầu tạm ổn.

- Thế còn Tuấn? - Tôi hỏi.

- Hắn không quan tâm. Không sinh được con trai như ý định, hắn nghiện ngập, đánh đập mình rồi cặp bồ đi lại với mụ Hường ú bán bún giò ở góc phố Mới. Chắc bị cái gia tài to sụ của mụ ta hớp hồn, nên ngày nào hắn cũng về gây sự rồi đòi ly dị. Mình không muốn con không có cha, không muốn con cái sau này ân hận vì cha mẹ nó, mình đã lựa lời khuyên nhủ anh ta, nhưng anh ta không chịu. Mình nghĩ anh ta đã không còn tha thiết với mẹ con mình nữa nên đành ký vào giấy ly hôn. Bây giờ anh ta đã về sống hẳn với mụ Hường ú rồi.

Còn một ít tiền trong túi, tôi lấy ra nhét vào tay Trang và nài nỉ mãi nó mới chịu nhận. Tôi hẹn một dịp nào đến thăm mẹ con nó.

Hoàng hôn đã buông xuống từ lúc nào. Trên đường về, lòng tôi xốn xang với bao ý nghĩ. Tôi vừa thấy thương Trang vừa trách Trang. Lẽ ra được học hành, nó phải tìm hiểu kỹ lưỡng về người chồng tương lai của mình. Đằng này... Còn Tuấn nữa. Con trai hay con gái cũng là con. Thanh niên ngày nay sao lại còn mang nặng cái tư tưởng lạc hậu thế kia để đến nỗi gia đình phải tan nát. Sao Tuấn không chịu đọc, chịu

nghe để biết rằng cả nước, cả thế giới đang nói gì, đang làm gì với công tác Dân số? Thật đáng trách cho những ai còn nông nổi...